

NÉPNEVELŐ.

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN- ÉS GÖRÖG-SZERTARTÁSÚ KATH. NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT.

Megjelenik minden vasárnap egy
évi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath.
népoktatási intézet egy-egy példány-
ban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre 3 frt.
Keziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

Királyi Pál-utca 13. szám
(Szent-István-Társulat).

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes
szóért, minden közlés után 2 kr. (4 fillér)
fizetendő. — Egyéb hirdetéseknek egész
oldal 16 frt, fél 8 frt, negyedrészt 4 frt
és egy nyolczadrész oldal 2 frt. A 30
kr. bélyegilletéket a hirdető fizeti.
A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

HIVATALOS RÉSZ.

Értesítés.

Az esztergomi kir. érs. tanítóképző-inté-
zetnél az 1895—96-ik tanévre szóló beiratások
szept. hó 2., 3., 4. napjain fognak eszközöl-
tetni. Szept. 3-án d. u. 2 órakor a javító osztá-
ly, 4-en d. u. 2 órakor a felvételi és 5-én
a javítóképesítő vizsgálatok fognak megtartatni.
Esztergom, 1895. aug. 16.

Dr. Kováts Kálmán.
igazgató.

Kivonat az egyházmegyei körlevelekből.

Munkács-egyházmegye:

2931/1895. Egyházmegyém kántortanítóinak
fizetését általában, különösen pedig természet-
beni járandóságainak beszédését és kiszolgál-
tatását rendezni óhajtván, az 1893. évi XXVI.
t. cz. 4. és 5. §-ainak és az 1894. évi márczius
bó 2-án 10.000 szám alatt kiadott miniszteri
utasítás 10. §-a értelmében, ennek folytán a
következő intézkedéseket teszem meg:

1. F. évi szeptember hó 1-től kezdve a
kántortanítói összes évi illetmények beszédé-
séről az iskolaszék saját közegei, illetve iskolai
gondnoka által tartozik gondoskodni. Az is-
kolaszék tartozik tehát a kántortanító minden-
nemű jövedelmeit a püspöki kormány által
megerősített díjlevel tartalma szerint behajtani,
és azt negyedévenként, illetve havonként a
tanítónak kezeihez mindig előleges részletekben,
mindenkor az értéknek megfelelő bélyeggel el-
látott nyugtatvány mellett átszolgáltatni akként,
hogy a parbér és egyéb terménybeli tartozá-
sokat is az illető év november hava utolsó
napjaig a kántortanítók kezeihez juttassák.

2. A kántortanítói jövedelem behajtása
céljából a fizetni köteles felek névsorát, a
fizetendő illetmények minősége, mennyisége és
a fizetés beálltanak és teljesítésének idejéről

a nyilvántartást az iskolaszéki gondnok vagyis
az iskolaszék megbízottai, illetve közegei tar-
toznak vezetni, a helyi lelkész, mint iskolaszéki
elnök, illetve magának az iskolaszéknek pon-
tos és szigorú felügyelete mellett.

3. A kántortanítói évi illetmény pontatlan
kiszolgáltatása esetén, ha azok behajtása és
kiszolgáltatása nincsen pontosan nyilvántartva,
a kántortanító által beszolgált illetményeket a
községi előjáróság, illetve másodsorban a köz-
igazgatási hatóság mindenkor az iskolafenn-
tartó hitközségen fogja végrehajtás útján be-
hajtani.

4. A kántortanítókat ezennel Kedveltségtek
útján fölhivom, hogy f. évi augusztus hó 31.
napjaig bezárólag járuló illetményeiket rova-
tonként pontosan mutassák ki, követeléseik
fennállását illetékes lelkészük, mint iskolaszéki
elnök által hitelesítsék és behajtás céljából
az illetékes községi előjáróságnál nyújtsák be.
Eredménytelenség esetében 15 nap eltelté után
az illető járási szolgabíróval szorgalmazzák a
behajtást. Ha követeléseik még ekkor sem haj-
tatnának be, az illető törvényhatósági alispán-
nál szorgalmazzák; utolsó esetben pedig be-
hajtás iránti kérvényökkel hiteles kimutatás
kíséretében forduljanak az egyházmegyei kor-
mányhoz.

5. Mindezen intézkedéseket f. évi szeptem-
ber hó 1-én, mint a legközelebbi tanév meg-
kezdésével szigorú felelősség terhe alatt életbe-
léptetni tartoznak az iskolaszékek.

NEM HIVATALOS RÉSZ.

Hogyan szeresheti meg a tanító a
társadalom tiszteletét?

A tanító a szülők helyettese s ezen kívül
a társadalomnak egyik leghasznosabb tagja,
ki működésével a műveltség, szellemi jólétnek
veti meg alapját; a gyermeket az életbe vezeti,

szükséges ismeretekkel látja el; azt az egyház istenfelő tagjává, a hazának hű polgárává iparkodik nevelni, kell tehát, hogy ő ugy a szülők, mint a társadalom által is tiszteltessék. A tanító megszerezheti magának a társadalom tiszteletét a tanítói tekintély főtartása, öregbítése által. A tekintély a tisztelet alapja. A tanító tehát első sorban iparkodjék magának a társadalomban tekintélyt szerezni, ha ez már megvan, törekedjék ezt fentartani s akkor a tisztelet sem fog elmaradni.

Megszerzi magának a tanító a társadalom tekintélyét, ha magát az élet viszonyaihoz tudja alkalmazni: ha hivatalával járó kötelességeit lekiismeretesen teljesíti s mindazokkal, kikkel őt állása érintkezésbe hozza, jó viszonyban él; ha családi körében boldog, példás életet mutat fel.

Ha a tanító családi élete boldog, ha át van hatva a jótékony áldást hozó kath. egyház szellemétől, úgy a keresztény hívők azt mint tükröt fogják tekinteni, melyben azt látják, miként kell nekik is magukat viselni.

Legyen a tanító önérvényes. Gondolja meg, hogy ő egy nemzedéket tesz boldoggá. Míg más hivatalnok csak anyagilag szerezhet jólétet embertársainak, mely azonban nagyon mulandó, addig a tanító szellemi jólétet ad a fiatal nemzedéknek, mely kihat egész életére; sőt a mulandó földi jólét után örökké tartó boldogságot is szerez.

Legyen a tanító szerény, de ezen erényt sem szabad tulságba vinnie. Lépjön barátságos érintkezésbe a művelt családokkal, mert ily helyeken műveltségénél fogva nemcsak eltűrt vendég — mint sok tanító tulszerénységéből

gondolja — hanem nélkülözhetetlen taggá válik. Hogy pedig a művelt családokkal állandó összeköttetését fentarthassa, mely a tekintély megszerzésének egyik legbiztosabb módja, a tanítónak az általános műveltség színvonalán kell állania; iparkodjék azért magát az önképzés által tökéletesíteni s használja fel a lehető legjobban az erre kinalkozó eszközöket.

Elöljárói iránt illő tisztelettel, bizalommal és engedelmisséggel viseltessék. De e mellett vigyázzon, hogy e magatartás, melyet főnökeivel szemben tanúsít, szolgai viselkedéssé ne fajuljon, mert az ilyféle viselkedéssel tekintélyét ássa alá. Tekintse főnökét, nem mint szolga az urát, de mint nehéz, fáradságos pályáján hűven dolgozó főmunkatársát és vezérét. Fogadja jóakaró figyelmeztetését és tanácsát köteles előzékenységgel; ha pedig főnökével ellenkező nézetben volna s megvan győződve állításának helyes voltáról, szerényen iparkodjék őt saját nézetének megnyerni.

A tekintély fentartására igen szép példát adott egy tanító a következő történetben. Történt, hogy II. Frigyes porosz uralkodó meglátogatott egy iskolát. A tanító magas vendégét a legmélyebb tisztelettel fogadta. Mélyen meghajolva, fővegét levéve üdvözlé az uralkodót. Azonban az iskolateremben állást változtatott: azon tiszteletet parancsoló állást foglalta el, melyet minden alkalommal szokott használni tanítványaival szemben; sőt fővegét, melyet agg korát tekintve, már éveken át fején viselt, szintén föltevé. A látogatás véget ért. A tanító magas vendégét kikísérte s odakint ismét a legalázatosabb módon köszönte meg az ural-

TÁRCZA.

„Boldogházán” — a zöld asztalnál.

Borongós reggelre virradtunk fel aug. 5-én. De azért gondolatunk *Gamás* nagyközség felé szállt, hova e napra az ügybuzgóság, a kartársi szeretet összegyűjtötte volt az ország délnyugoti szögletében (»Somogyországban») működő nemzet napszamosait: a *Kaposvári esperesi kerület rk. tanítóegylet tagjait*. A lucskos idő daczára, gyors egymásutánban összegyűltek a tagok. Ölekezés, szíves »Isten hozott«, vig esevégés hangzik minden felől. Az érkező kocsi az előre megrendelt házak fedele alá hajtának. Jámborul báméskodik, suttog a falu népe. A jövés-menés mozgalmal képet nyújt; ez esemény számba megy faluhelyen s méltó a figyelemre. De megkondul a harang s Isten házába gyűjti az egybeseregletteket, az Úr szent hajlékában nemsokára felhangzik az ének: »Jöjj el Szentlélek Isten, — erezd reánk teljesen — mennyből fényességedet« . . . És ajtatos énekünk felhat a Magasságbelihez, elcsendesül, megnyugszik nyugtalan emberi szívünk, mert szent Ágoston szavai szerint: »ma-

gadért teremtél minket óh Isten, s nyugtalan a mi szívünk, míg benned nem nyugszik.«

Igen, zajos ismerkedési estély, bankett helyett az Istennek felszentelt hajléka gyűjti először egybe a kath. tanítóságot s ott betelvé szívük kegyelemmel, lecsillapodott kedélylyel gyűlnek össze a feldiszipített rk. iskola termébe, hol kiki iparkodik helyét elfoglalni.

Ma itt tanítógyűlés van . . . Pár héttel ezelőtt kaptam egy levelet a gamási kartárstól. »Kedves Barátom! — így szól e levél — felkérlek, hass oda, hogy idei gyűlésünk Gamáson legyen, majd tapasztalni fogjátok, mennyire megbecsüli, mily mértékben tiszteli Gamás közönsége a népnevelés napszamosait« . . . Most hát itt volnánk! Már-már atveszi vala birodalmát a zöld asztal, obligát torokkösörülés készlődés a gyűlés megnyitásához. De im, nyílik a terem ajtaja, 12 egyszerűen öltözött polgár vonul a terembe, élén egy úri emberrel: a község érdemekben megöregedett jegyzőjével. Gamás előljárósága testületileg. Majd kiválik egy szikár alak, kezét a hatalom szimbolumán — a bírópálczán nyugtatva, szólani kezd:

»Mélyen tisztelt Uraim! Engedelmet kérve, én mint Gamás község bírāja községem nevé-

koc
ma
hat
a t
igy
éve
szel
met
nak

eml
nak
oha
azo
nek
teki
vatá
meg
önel
szöl
azza
fara

lens
ront
élt
ben.
»a s

A
men
moza

ben
jem
löm
főtis:
nitó
közs
tartá
azért
fara
laszo
mint
atyái
adózt
egyha
mind
hálav
meke
galya
életb
mölcs
kéren
viden
önöke
szere
önöke
ottho

kodónak kegyes látogatását. A két különböző magaviselet feltűnt az uralkodónak s nem állhatta meg, hogy e miatt kérdést ne intézzen a tanítóhoz. Az uralkodó kérdésére a tanító így felelt: »Bent csak azt cselekvém, mit már éveken át szoktam cselekedni, ha másképp tesztek, elvesztem gyermekeim előtt tekintélyemet; a tekintély fentartására pedig a tanítónak szüksége van, ha üdvösen akar működni.«

Igaz, ma mindenütt így nyilatkoznak az emberek: »Pénz az úr, kinek pénze van, annak van tekintélye is.« Ezen mondást nem óhajtom megczáfolni, már csak azért sem, mert azok, kik így nyilatkoznak, nem mondják ennek az ellenkezőjét. Tehát a tanító ebben a tekintetben is legyen kimagasló. Gondoljon hivatásának isteni küldetésére, mely gondolat megnyugtatja a netán lázongó kedélyét s emeli önértetét. Hiszen a pénz, ha megszerzi is lázszólag a tekintélyt, ez nem hasonlítható össze azzal a tekintéllyel, melyet a tanító nehéz, fáradságos munkája árán érdemel ki.

A tanító ne legyen elégtelen. Az elégtelenség nem győz, sőt az nagy mértékben lerontja a tanító tekintélyét. Legyen tehát megelégedett. Higgyen és reméljen egy szebb jövőben. Tartsa szem előtt Arany ezen mondását: »a szegénynek drága kincs a hit.«

Az iskola nyügeiről.

(Vége.)

A házi feladványok ellen még egyéb körülmények is szólnak. A h. f. u. is nagyban előmozdítják a *túlterhelést* a szellemre és testre

vonatkozólag. Az isk. megterhelést — mondja Dollinger »Az ifjuság testi neveléséről« szóló jelentésében — a külön házi lecke szellemi túlterheléssé változtatják. Nem lehet el nem ismerni, hogy e kérdés szoros összefüggésben van a megterhelés kérdésével. Ugyanis általános a panasz, hogy a tananyag rendkívül sok. Ez és a tárgyak agglomerációja szinte lehetlenné teszik a lélektani alapon nyugvó nevelő-oktatást, jogos követelések valami csodás kielégítését. Az ész túl van tömve igen nagy mennyiségű ismerettel. Az észkultusz ma is teljes virágzásnak örvend. Az iskola »egy szellemi kényszer-dolgozóház« alacsony színvonalára süllyedt.

Pedig a tantárgyak sokféleségéből összehalmozott túlságos anyag nem fejleszti, de kimeríti, nem gyakorolja, de elcsigázza, megbénítja, szárnyaszegetté teszi a szellemet. Az iskolai terhes munka által kifárasztott gyermeki léleknek éppen azért nem újabb munkára, hanem rendes fejlődése miatt pihenésre, nyugalomra, üdülésre van szüksége. Mindenesetre helytelen tehát szabad perceit hosszú időt igénybe vevő írásbeli házi feladványokkal elrabolni. Ilyen körülmények között a h. f. kultiválása valóságos »szellemi lumpolást« képez.

Azonban a gyermeknek nemcsak lelki (szellemi), hanem testi fejlődése is kívánatos, mi több, szükségessé teszi a h. f. be- és kiszorítását. Mert a testet, ezen a lélekkel egyenrangú tényezőt sem szabad kifelejteni a számításból. És ez azért fontos, mert a túlterhelés következményei nemcsak a *szellemre* vonatkozólag jelentkeznek, hanem kihatnak

ben megjelentem önök között, hogy üdvözöljem a mélyen tisztelt tanító-egyletet. Üdvözölöm az urakat először azért, hogy a kaposvári főtisztelendő esperes kerületbeli tekintetes tanító urak méltónak találták a szerény Gamás községet ezen magasztos tanítógyűlés megtartására helyül kitűzni. Üdvözölöm másodsor azért is, mert önök az élet nehéz feladatain fáradoznak, mint a kiket a Gondviselés kiválasztott, hogy az élet viszontagságos tengerén mint jó kalauz szolgálhassanak, s hogy tehát atyái, vezérei lehessenek a népnek. Méltó hálával adózunk önöknek, kik a közmívelődés terén az egyház, a haza, a társadalom mind szellemi, mind anyagi jólétén fáradoznak. A legmélyebb hálával tartozunk mi azoknak, a kik gyermekeink szívét, mint jó kertészek, azon nemes galyakkal ojtják be, a mely galyak azután az életben megtermik az igaz és élvezhető gyümölcsöket. . . . Ujólág üdvözölve tehát önöket, kérem fogadják Gamás községnek általam röviden előadott jókivánatait. Az Isten vezérelje önöket minden dolgaikban; éltesse az Isten szeretett övéikkel egyetemben. Isten hozta önöket körünkbe, érezzék magukat nálunk otthon.«

Az egyszerű földmives polgár — *Bene János* gamási bíró ajkairól, folyékony előadással elhangzott, szívből fakadt szavak oly mély benyomást tettek a jelenvoltakra, hogy percek kellettek, míg az igézet alól felszabadult ajkak riadó éljenzéssel jutalmazhatták a derék polgárt.

D. kartársam levele tehát valót mondott, midőn Gamásra invitált bennünket, mert látunk egy igazi »Boldogházát«-t. A legnagyobb tiszteletre méltó agg plébános: *Apa János* főtisztelendő úr méltán szólhatott ebéd alatt felénk ilyformán: »Kedves fiaim, nemcsak névleg vagyok »Apa«, hanem apja voltam mindig e községnek, apai szeretettel öleltem keblemre mindeneket, apja voltam tanítónknak« . . . és e szavaknál elérzékenyült az agg lelkipásztor. Néma csend honolt pillanatokig a teremben és gondolatban mindenki tovább szötte a beszédet ilyformán: . . . és szeretetemmel boldoggá tettem Gamás községet.

Látunk egy »Boldogházát«, melyben a község tisztelettel környezett jegyzője neveli s vezeti az előljárást, míg a község hivatásos kántortanítója nemcsak az ifjuságot vezeti be a tudományok csarnokába s neveli

ezek a *testre* is azon benső viszonynál fogva, mely e két szubsztancia között létezik. A test fejlődése az értelem (szellem) fejlődésével szervi kapcsolatban van, éppen úgy, mint a gyümölcs fejlődése a virággal — mond Legányi.

E miatt teljesen jogosult a panasz, hogy a mai iskola, melynek rendszere az ész tömése, a tudás kultiválása, a szellem gimnasztikája, egyoldalú munkát végez, mert a testről megfeledkezik s illetőleg a szellemet annak rovására akarja fejleszteni. Holott elhanyagolt hitvány testben a lélek is hitvány marad, poltronna válik.

Az orvosok bebizonyították, hogy a gyermeknek hajlékony, erős fejlődésben levő gyenge fizikuma az iskolai foglalkozás után nagyon is rászolgál a kellő mozgásra, s erősen tiltakozik minden olyan intézkedés — mondhatnám merénylet ellen, mely szabad idejének megcsontítása ellen van részünkről irányozva. Schuschny Henrik budapesti iskolaorvos tanulságos megfigyelései alapján kimutatta, hogy a sok házi feladatnak idegességfejlesztő hatása van. (Egészség) A házi feladványok ellen tehát a gyermek teste és lelke egyaránt tiltakozik. A h. feladv. kiküszöbölése érdekében a mivelt nyugat népei közül a francziák és németek — tehát éppen a túlterhelés kezdeményezői — már 10-15 év előtt mozgalmat indítottak.

Nem mondom én, hogy a külföldet mindenben mereven utánozzuk, mert ez majmolás lenne; de egyáltalán nem találok oktalannak, ha azt, amit nálunknál miveltebb nemzetek tapasztalataik alapján okszerűnek, helyesnek találtak és elfogadtak, vagy a mit, miután

vallaserkölesösen, hanem a népnek is — miként a bíró mondta: atyja, vezére.

S a falu e háromsága: pap, jegyző és tanító, szeretetteljes egyetértéssel, bőlesen kormányozzák e községet. Meg is látszik mindenekben a jólét, a boldogság nyoma. Van az iskolahelyiségben gazdag népkönyvtár; van itt teli polgári olvasó-kör, jár e községbe vagy 20-30 »Magyar Néplap«; van takarékmagtára; létezik Gamáson nagyszerű »Részvény-Méhésztelep«, szakszerű, állandó méhészfelügyelővel. Működik itt polgári daloskör stb.

S míg egyrészt a lefolyt tanítógyűlés — melyről máshelyen számolok be — változatos tárgysorozata szép tanúságot tehet a kaposvári esp. ker. rk. tanító-egylet tevékeny együleti működéséről, addig a Gamáson jelen voltak gazdag tapasztalatot szerezhettek, hogy a helyes irányban vezetett nép minden jóra, szépre és nemesre rávehető, ha egyetértés, béke és szeretet honol azok szívében, a kik az isteni Gondviselés által a nép jólétének előmozdítására hivatvák. Oh mily boldogság lehet ily községben élni... és tanítani!...

Csáky Elek.

annak káros voltát belátták, elvetettek, hogy ebben őket mi is ne kövessük, s tapasztalataikat ne értékesítsük. Elvégre — s ezt mi legjobban tudhatjuk — miként az egyes ember fejlődése, úgy az egész emberiség művelődése is jórészt *utánzás*on alapul. Azt tartja a közmondás: más kárán tanul az okos; maga kárán (vajmi sokszor) — a magyar. Épp azért nekünk, elmaradottabb nemzetnek nem lehet szándékunk jóra való mozgalom előtt kínai falat emelni a Beszkeidétől az Adriáig — akkor, midőn a tulliberális haladás mindenféle közveszélyes eszméit a nyugoti tárt kapukon vámmentesen szoktuk bebocsajtani.

A külföld említett mozgalma nem is maradt reánk hatástalan. S ebben kiváló érdeme van első sorban Walter Gyula dr. eszterg. kép. igazgatónak, ki »A népiskola és egészségügy« cz. munkájával a túlterhelés kérdésének kapcsán — bár közvetve — e mozgalom előharcosává szegődött. Másodsorban az Orsz. Közegészségi Egyesülete az érdem, mert ezen egyesület adta meg az első impulzust Dollingernek és Szuppánnak »Az ifjuság testi neveléséről« irt művéhez. Ez is a túlterhelés révén foglalkozik a házi felad. kérdéssel és ellenük foglal állást. A legelső köztől való még a már említett Schuschny Henrik budapesti iskolaorvos. E négy tekintély mellett egy számra nézve kicsiny, de erős tábor harcol. S hogy működésük nem eredménytelen, annak jeles bizonyítéka az az 1894-iki miniszteri rendelet, mely bizonyára e mozgalom hatásának suggerálása alatt a nagyobb szüneteken eltiltja a tanulóknak házi feladványokkal való megterhelését.

Hát ime, a h. feladv. így lesznek egy egészséges aramlat következtében lassankint kiszorítva. És nagyon helyesen, mert a népiskola működése — szerény nézetem szerint — csak akkor lehet ideális ha a tanuló minden munkáját kizárólag az iskolában, a tanító felügyelete és vezetése alatt végezheti. »A tanuló — úgy mond Dollinger — kell, hogy az iskolában tanulja meg összes leckeit és végezze el minden írásbeli feladatát«.

Az eddigiek összegezése gyanánt tehát kimondhatom, hogy: elemi iskolában a házi feladványok csekély paedagogiai értékük miatt, de meg azért is, mivel a gyermeket az ő testi és lelki fejlődéséhez feltétlenül szükséges szabad idejétől indokolatlanul elvonják s így a túlterhelést nagyban előmozdítják, legfőképen azonban azért, mivel az iskola munkarendje valójában csak akkor lehet ideális, ha a tanuló minden munkáját kizárólag az iskolában végezheti, — ezen okok miatt a házi feladv. ok-, cél- és korszerűtlen eszközei a modern iskolának: tehát elvetendők.

Ezt, mint javaslatot, a tanító-testületek és egyesületek megfontolásába ajánlom.

Novoth István.

Egyesületi élet.

A kaposvári esperes kerületi rk. tanító-egylet ez évi rendes (XIV) közgyűlését aug. 5-én Gamáson tartotta. A gazdag tárgysorozat élénké tette a gyűlést. Fldő, Kommandinger Vilmos pléb. ker. tflő és a körelnök Horváth Pál üdvözlő, illetve megnyitó beszéde, valamint Gamás község érdemes bírájának szíves Isten hozott-ja egyaránt megnyerték a tanítók és tanügy barátok tetszését. A jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után Deckert Imre helybeli ktanító — a közgyűlés kivánatára felolvasta szép dolgozatát: »Irva-olvasás; az első nagybetűk: »A—A« ismertetése a szorgalmi idő hatodik hónapja utolsó felében.« Majd Tóth József somogy-turi kártárs olvasta fel szakdolgozatát: »Miként teheti a tanító tanítását érdekessé (vonzóvá) és miért kell a tanítást érdekessé tenni? A magyarországi latin-és görög-zertartástú rom. kath. iskolák revidált tanterve és rendszabályai ismertetése« következett Csáky Elek vámosi t. rev. biz. tag által. Röviden siklott át tárgyán az előadó. képet adva a rev. biz. munkálatának, melyet nyomtatott alakjában is bemutatott a közgyűlésnek. Majd bánatos szavakban emlékezett meg a katolikus tanügyet és tanítókat ért ama súlyos veszteségről, a mely dr. Komlóssy Ferencz főtanfelügyelő lemondásával bekövetkezend. Indítvány tételét az iránt, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvbe foglalja dr. Komlóssy főtanfelügyelő úr érdemeinek méltatását s a jegyzőkönyvi kivonatot neki a hála, a ragaszkodás, a szeretet kifejezése mellett megküldje, s egyben óhajtja, hogy tartsa meg továbbra is azt az állást, a melyet oly méltóan tölt be. »A millenium mikénti megünneplése« tárgyában a közgyűlés a következőkben állapodott meg. 1. Az egylet kinyomatja a Csáky E. által írt »Millenium vagy a honfoglalás története« című képpel illusztrálandó népiratkát s a befolyó tiszta jövedelmet a »Veszprémi Tanítók-Háza« javára alapítványul leteszi. 2. Millenáris díszgyűlést tart az esperesi kerület valamely történelmileg (például Somogyvárott, hol Kupa vára állott) nevezetes helyen s a program elkészítésével háttagu bizottságot bízott meg, melybe lehetőleg bevonja az illető vidék intelligenciáját; 3. iskolai ünnepélyek lesznek minden egyes e kerületbeli községben. Felolvastatván Ember Károlynak, a gyűlésre meghívott »Népnevelő« szerkesztőjének üdvözlő távirata s annak jegyzőkönyvbe foglalása elhatározatott, mely után megtekintettük Gamás község »Részvény-Méhésztelep«-ét, s közös ebéd után gazdag tapasztalatokkal oszlottunk szét csendes otthonunk felé, kedves emlékekkel szívünkben. *A kör jegyzője.*

VEGYESEK.

Püspöki konferencia. Lapunk zártakor biztos forrásból értesülünk, hogy a nagymélt. püspöki kar fontos egyházi ügyek megbeszélése céljából a jövő hét folyamán tanácskozásokat tart, mely alkalommal a kath. tanítók országos bizottságának a millenium megünneplése tárgyában benyújtott memorandumuma és a revidáló-bizottság tanterv-javaslatára is tárgyalatni fog. A legnagyobb örömmel vettük e hírt és a mennyiben a magyar kath. tanítóság közhangulatát ismerjük, meg vagyunk győződve, hogy a már-már csüggedő néptanítóság ezrei fogadják ezt hasonló érzelmekkel. A 100-as bizottság memorandumában a millenium programja röviden ez volt: 1. Az orsz. kiállításra a közoktatás minden ágú intézetei egy külön pavillonban legyenek képviselve. 2. Tartassék meg a kath. tanítók országos gyűlése, melynek két kiváló pontját a) a kath. tanítók

egységét dokumentáló fogadalmi zászló föl-szentelése; b) a kath. tanítói árvaház megnyitása képezze. 3. Adassék ki a kath. tanítói »Almanach«-ja. Ma azonban már a 12-ik órában vagyunk. E javaslat minden egyes pontja a maga egészében az idő rövidsége miatt is kivihetetlen, *de hogy a kath. tanügy képviselőinek és munkásainak orsz. súlyjal kell részt venni az ezredév ünnepségeiben, ahhoz kétség nem fér; e végből a gyermeki hódolat hangján emeljük fel esdő szavunkat, kérjük a nagyméltóságú püspöki kart, hogy az országos kath. tanító-gyűlésre a fogadalmi zászlóra és árvaházra valamint az Almanachra vonatkozó bölcs határozataival nyujtson módot és alkalmat, hogy a katolikus tanügy egyházunk dicső multjához méltóan jelenhessék meg a nagy nemzeti ünnepen, nyujtson módot és alkalmat arra, hogy a magyar kath. tanítóság kellőképpen kifejezést adhasson, hitvallást tehessen, hogy rendíthetetlen híve, hű gyermeke az egyháznak s nem kevésbé hű, tehát megbízható napszámosa a magyar nemzeti kultúrának.*

Egy tanfelügyelő áthelyezése. Csalódni emberi dolog. Ez a sors ért minket is, a mikor dr. Neményi Imre tanfelügyelői kinevezését üdvözlöttük. A tanítóból kitartó szorgalma által magát felküzdött ember a polczon elszedűit. Neményi nem elégedett meg azzal, hogy a nemzetiségi vidéken a magyar nemzeti eszme őre legyen, ő a tanítók felett úr is akart lenni. Csanádmegyei élete emlékezetes marad az ottani tanítók előtt. Zsarnokság, basázkodás jellemzik tetteit s magát a miniszteriumot is kellemetlen helyzetbe sodorta több rendben meggondolatlan eljárásával. A lapok sokszor foglalkoztak viselt dolgaival s jellemzésére mi is felemlítünk egy esetet: *Iskola látogatásai közben egy plébános vendége volt, a ki egy-uttal a tanítót is ebédre hitta. Ebéd után a pap szivarral kínálta vendégeit s rágyújtott a tanító is. A tanfelügyelő úr pedig mérgesen ráricalt: »Hogy mer maga jelenlétben szivarra gyújtani!« . . . A csanádmegyei tanítóknak ez áthelyezésnél nagyobb örömet a miniszter nem okozhatott volna s reméljük, hogy Neményinek is elég volt ez a lezke és Csongrádmegye tanítóságát megkiméli legalább az esetleges távozása esetén élvezendő — örömeiktől. Így írja ezt a »Nemzeti Iskola«: Mi csak azzal toldjuk meg e mindenestre érdekes és jellemző hírt, hogy Neményi ur az a hírhit és felmagasztalt tanfelügyelő, aki Csanád vármegye közgyűlésén az iskolák államosításának szükségét fennen hirdette s e tárgyban, mint határozatot, az ismert megyei köriratot provokálta. Ime tanítóság: az állami tanfelügyelő ur és a plébános. Egyik is előjáró, a másik az. Melyik tetszik jobban . . . ?*

Az országos kath. tanítói segélyalap központi bizottsága e hó 22-en délelőit gyűlést tartott a központi papnevelő-intézet dísztermében. A gyűlésről részletes tudósítást csak a jövő számban adhatunk, annyit azonban már most is alkalmunk van közzétenni, hogy 14 tanító tanuló-gyermeke részesült egyenkint 50—50 frt ösztöndíjban, névszerint: Horvatovics János, Kricsek A., Hakkert Béla, Jurasichek János, Gaal Adám, Mészáros Aladár, Tóth Béla, Molnár Béla, Sívári Pál, Szabó Elemer, Szabó István, Hanni István, Steller Ignác, Nevelős Gyula. Ezenkívül 110 esetben 20—20 frt segély osztott ki.

Az iskolalátogató-intézmény reformja. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter levelét intézett közéletünk számos kiváló férfiához. — köztük több ellenzéki országgyűlési képviselőhöz is — azzal a fölhívással, hogy nyilatkozzanak, vajjon hajlandók lennének-e valamely alsóbbfokú iskolánál az iskolalátogató tiszteit elvállalni. A miniszter levelében kifejti, hogy különösen óhajtja az iskolákban jeles férfiakkal ilyen ellenőrző látogatását, a kik díjazásra nem reflektálva, egyedül a közoktatásügy ideális céljaiért hajlandók személyes fáradozásukkal nemcsak áldozatot hozni. Szip az eszme, csak azt szeretnők tudni: hozzáértő férfiakhoz intézte-e a miniszter úr felhívását, mert ez a fő!

Utasítás az iskolalátogatók számára. Mint-hogy eddig nem volt külön utasítás az iskolalátogatók számára s ezek ennélfogva többször összeütközésbe jutottak az iskolaszékekkel, tanítókkal, tanfelügyelővel: dr. Wlassics Gyula miniszter most szabályzatot dolgoztatott ki »Utmutatás az iskolalátogatók számára« czímmel, mely meghatározza az iskolalátogatók feladatát. Az iskolalátogatás minden rendelkezési jog nélkül van s a tanfelügyelők ellenőrzése alatt áll.

Halálozás. *Beküldetett.* Az údvnek 1895. évben, augusztus 14-én éjjel 11^{1/2} órakor hunyt el az Urbán a gyórisz. Annaról nevezett Orsolyarendi zardában szeretett rendtársnónk Jézus szentséges Szivéről nevezett nagyontisztelendő *Mater Marianna Gabriellaszül. Fligely. Alojzia*, az arany érdemkereszt birtokosa, a végszent-segek ajtatos felvetele és példás megadással viselt hosszas szenvedés után, melyben a hetenkint magához vett angyalok kenyere erősítette lelkét. Az Istenben boldogult életkora 89. évet élte, melyekből 65-öt töltött az Ur hazában, 63-at szerzetesi fogalmaiban. A rendhazának tükárnője volt 15. aranyfogadalmas tagja 13 éven át és mint tanító 56 évig fáradhatlan buzgalommal működött a nevelés és oktatás pályáján. Vegnapjaiban Isten akaratában való megnyugvása, szűz Mária iránti áhítata és bizodalma, valamint bekés tőrése által mindnyajunknak épülésére szolgált: halála eszedes elszenderedés volt. Jézus, a várva-várt jegyes keblén, Mária, az edes szűz Anya ölén. A drága elhunytnak lelke a főtisztelendő papság szent-mise-áldozata, a tisztelendő rendtársulatok és az ajtatos hívek buzóg imaiba ajánlatik, hogy az örök világosság fényeskedjék neki! Hült tetemei f. évi aug. 16-án d. u. 5 órakor tétetett a boldog föltámadás reményében örök nyugalomra az engesztelő szent-mise-áldozat pedig ugyanazon napon reggeli 8 órakor mutattatott be a Mindenhatóknak.

Gazdák és kertbirtokosok mindazt, a mire gazdaságukban és a kertben magvak és műtrágyák ből szükségük van, a legmegbízhatóbb és legjobb minőségben Mauthner

Ödön budapesti magkereskedéséből (Andrássy-út) szerezhetik be, mely ide vonatkozó árjegyzékét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi. — Minden rendelés még a beérkezés napján pontosan elintéztetik.

RÖVID HÍREK. *Közevés.* A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium a budapesti áll. polg. isk. tanítónképezdéhez a paedagogiai tanszékre Gróó Vilmos kir. tanácsos s gómörmegei tanfelügyelőt nevezte ki; az ő helyébe pedig a központból Józsa Antal berendelt segéttanfelügyelőt küldötte ki. Az új tanfelügyelő szeptemberben kezd meg működését, melyhez szép reményeket fűzhetnek a gómörmegei tanítók. *Ment hírtik* — a főváros tanintézetében a kiállításra való tekintetből a tanóvet nyolcz hónapra redukálják. — *Heidelbergben* Gaspari Ottó dr. egyetemi tanártól a kormány megvonta az előadói jogot és a rendkívüli tanári címet, mert a professzor úr kicsapongó életmódot, botránvosan erköstelelen életet élt. Mit várjunk a modern filozófia neveltjeitől, midőn az e filozófiát hirdető apostol önmagát sem képes a sok böleseségtől erkölcsileg kormányozni. — *A szászországi tanítók* betegsegélyző egyesülete a lefolyt évben 27.988 márká bevétellel szemben 12.412 márká kiadást tüntet fel. A tagok száma 2580. — *Poroszországnak* a legutóbbi kimutatások szerint nem kevesebb mint 1232 járási tanfelügyelősége van. Ezek közül 261 állandó, 971 pedig mellékhivatali állás. Körülbelül hazánkban is lehetne ezen intézményt ily számban meghonosítani, ha azon összeget, a mit a még mindig sikertelennek látszó anyakönyvvezetói és anyakönyvi felügyelői állások rendszerezésére fordított az állam, azt a tanügy oltárára áldoznák.

Szerkesztői üzenetek.

A. J. Illocska. Az 1870. év előtti évekre eső nyugdíjigényét az egyházmegyei hatóság illetékes elbírálni. Tessék a kerületi esperes útján eziránti kérvényét benyújtani az egyházm. főpásztorához. — S. A. Sz. Jakab. Ha az illető birtokos r. kath. vallású, a telek arányában mindenesetre köteles önt fizetni. Kérvényét intézze a megyei közigazgatási bizottsághoz, illetőleg az alispánhoz; de ez ügyben a hitközségi iskol szék illetékes követelésével fellepni. — K. V. Tekfalva. Ha a kellő időben élt felebbezési jogával, akkor ügye mindenesetre elbírálás alá kerül Tessék azt a tanfelügyelőség útján szorgalmazni. — Sch. Gy. Azt a szabályzatot a m. kir. államnyomda igazgatóságánál (Budapest) megrendelheti, ha ugyan már kiadott. — S. M. Gorond. Forduljon az illető iskola igazgatóságához, ha teles példánnyal rendelkezik készséggel megküldi. — O. J. Ráczeke. Szerkesztőségünkhez is beküldheti. — Több levélre a jövő számban felelünk.

Felelős szerkesztők: **Ember Karoly**
és **Dr. Zelliger Vilmos**

Pályázatok.

Esztergomi érseki megye.

Kis-Tapolcsány (Bánsvármegye mezőváros, vasuti állomás helyben) r. k. népiskolához altanító kerestetik. Kötelessége az első, második és harmadik osztályt önállóan vezetni. Fizetése nyolcz havi szorgalmi időre 120 frt előleges havi részletekben a vasárnapi iskola tanításáért 30 frt. A tannyelv magyar. Tisztességes élelmezés, — a szorgalmi időre — alulirotnál. Butorozott szoba, fűtéssel és tisztogatással. Ágynemű, mosás és világítás nem adatik. Az állomás október hó elsején elfoglalandó. Pályázni kívánók alulirothoz forduljanak. **Gergely Rázsó** főtanító.

A pagyerőcezi főkegyház (Pozsonym.) róm. kath. tót-magyar ajku önálló tanítói állásra pályázat hirdetik: Jövedelme évi 300 frt a községi pénztárból, 5 frt

a templompénztárából, 23 frt a tant-rem fűtésére, tisztességes lakás, az állomás szept. 1-én betölthető. Kérvények főt. **Friedrich József** esperes-plébános Nagyszombat ker. tanfelügyelő urhoz intézendők Majthény (Pozsony-m.)

Dunaszerdahelyen altanítói állásra f. hó 31-ig pályázat hirdették. Van a hitközségtől, 150 frt, az iparskolától 120 frtja és étkezése a kántortanítónál; van butorozott kis szobája, fűtése és takarítása. Kötelessége az első osztályt vezetni a kántornak temetések- és máséknél segédkezni, illetve öt kis-gútni. A pályázók kérvényeiket főt. **Haskó József** dunaszerdahelyi esperes-plébános urra czimmezve küldjék. Az állomás szept. 8-án elfoglalandó

Pozsony-Püspökire egy r. k. segédtanítók kerestetik. Járandósága évi 140 frt, ételmezés, lakás és fa. A kántori teendőkben az illető gyakorolhatja magát. Van helyben posta-, távírda- és vasúti állomás. **Szép Lőrincz** főtanító

Sopornyára és Pattára tanító kerestetik. Fizetés 300 300 frt és lakás. Pályázhatnak nem okleveles tanítók és tanítónők elsőjéig via **Szered**

Szécsényben (Nógrád-megye) a róm. kath. néptanítói állás ideiglenes betöltésére pályázat hirdették. Javadalma: havi részletekben esedékes 400 frt államilag utalványozott fizetés és 50 frt lakaspénz; csak róm. kath. vallásuak és nőtlenek pályázhatnak. A kellő okmányokkal felszerelt kérvények f. évi szept. 5-ig a szécsényi róm. kath. iskolaszékhez nyújtandók be. Az állás szept. 10. elfoglalandó.

Óbarsra (Barsm.) tótul értő segédtanító kerestetik szeptember 15-ig. Évi javadalmazása 150 frt, lakás, teljes ellátás kántortanítónál. **Váray János** plébános.

A **nyitra-komjádi** róm. kath., magyar-tótajku elemi iskolánál I. osztályu tanítói állásra pályázat hirdették. Javadalma 350 frt és lakás fűtéssel. Mellékjövédelmre is számíthat. Csak okleveles pályázhat. Kántori teendőkben jártnak előny. Folyamodványok aug. 29-ig az iskolaszékhez küldendők. 2-2

Chrabor községben r. k. tót-magyar tanítói állomásra szept. 20-ig pályázat hirdették. Fizetése 300 frt, 2 szoba, konyha, 2 kamara és 4 öl tűzifa, melyből a tanterem is fűtendő. Folyamodványok a **nyitra-ludányi** plébániára küldendők. Pályázhatnak tanítónők is. 2-2

Komárom-Szent-Péterre tanító kerestetik. Fizetése 300 frt, lakás fűtéssel. Az állomás szeptember 1-én elfoglalandó. **Szeccsányi Gyula** iskolaszéki elnök. 2-2

A **csesztei** (Pozsonym.) kath. népiskolánál segédtanítói állásra pályázat hirdették. Évi fizetése a község pénztárából 300 frt és 40 frt készpénz. Tannyelv magyar és tót. Zenében jártas pályázó előnyben részesül. Kötelessége a tanulókat mindennap a templomba vezetni s ott rájuk felügyelni, ugyszintén a főtanítónak egyházi ténykedések alkalmával segédkezni. A kellően felszerelt folyamodványok a csesztei r. kath. iskolaszékhez czimmezve f. é. szeptember 12-ig főtiszt. **Marschall Lajos** Bazin ker. tanfelügyelő, alespereshez küldendők Pozsony Szt. Györgyre.

Nagy-Megyerre róm. kath. segédtanító kerestetik. Fizetése 8 havi tanidőre 300 frt butorozott szoba és két öl tűzelőfa. Magyar és tót nyelvben egyaránt jártas tanítók folyamodhatnak. Okleveles tanítók előnyben részesülnek. Folyamodványok nagyságos **Krehnyák Lénárd** espereskanonok és dejtei plébános urhoz küldendők. Az állás azonnal elfoglalható.

Egri érseki megye.

Dejaványán (Jász-Nagy-Kun-Szolnok-m) lemondás folytán megüresedett r. k. önálló tanítónői állásra

pályázat hirdették. Fizetése egy évre 400 frt az egyházközségi pénztárból évnegyedenként előre fizetve és egy szobából álló lakás. Kötelessége a III-VI-ik leányosztályban a rendes tantárgyakon felül a női kézimunkát is az iskolaszék által meghatározandó heti órán át tanítani, tanítványával az isteni tiszteletlen jelenlenni és ott reájok felügyelni. Oklevéllel és bizonyítványokkal felszerelt kérvények főt. **Moldványi Gyula** plébános iskolaszéki elnök urhoz kéretnek. Pályázati határidő szeptember 1-je. A megválasztott köteles állását azonnal elfoglalni.

A hasznosi róm. kath. kántortanítói állomásra a 23. számban foglalt hirdetés augusztus 22-re megújítatik. 2-2

Kalocsai érseki megye.

Moholy — Bácsmege — nagyközséghez tartozó szállások között négy magyar tannyelvű, osztatlan, vegyes osztályú róm. kath. tanítói állomásra ezennel pályázat nyitattik. Az ezen állásokkal összekötött javadalmak — a díjlevelek értelmében — a következők: a távolláság szerint A) B) C) vel jelölt 3 állomás után — egyenként — készpénzfizetés 300 frt, fűtési átalány 20 frt és tisztességes lakás házi kerttel; a negyedik — ugynevezett «töviskei» állomás évi javadalma a fűtési átalány kivételével ugyanaz. A készpénzfizetések Moholy község házi pénztárából havi előleges részletekben a fűtési átalányok azonban mindenkor szeptember 1-én egy összegben szolgáltatnak ki. A megválasztandók a mindennapi iskolán kívül, az ismétlők tanítását is, minden külön díjazás nélkül tartoznak teljesíteni. A pályázati kérvények, 1895. évi szeptember hó 15-ig a moholyi róm. kath. iskolaszékre czimmezve ft. **Matoss János** kerületi esperes úrhoz Szent-Tamársra küldendők. Csak oklevéllel bíró egyének pályázhatnak. Az állomások október hó 1-én elfoglalandók. Moholyon, 1895. augusztus hó 12-én **Ujhelyi Agoston** plébános, iskolaszéki elnök. 1-2

Csanádi egyházmegye.

A **párdányi** (Torontál-m.) négyosztályú róm. kath. népiskolája, német-magyar tannyelvvvel, egy tanítóval betöltendő. Jövédelm: 430 frt készpénzben, 50 frt lakás átalány és 15 frt írószerekre. A megválasztott köteles ismétlőiskolát tartani, tornaszatot és fanemesítést tanítani és a kántori teendőkben segédkezni. Pályázati határidő aug. 28. A kellőképen felszerelt folyamodványok az iskolaszékhez intézendők. **Párdány**, 1895. aug. hó 16-an. Az enőkség. 1-2

A **hódmezővásárhelyi** r. kath. iskolaszék egy tanítói állásra f. év szept. 8-ig pályázatot hirdet. Kötelessége az I. II. és III. egyesített osztályt tanítani, vasár- és ünnepnapokon az isteni tiszteletet mint kántor végelni, az iskolahelyiséget fűteni és tisztán tartani. Tiszteletdíja havi utólagos részletekben fizetendő évi 350 frt, lakás és kert. Az állás azonnal betöltendő. **Hódmező-Vásárhely** 1895. aug. 15. **Bernátsky Ferencz** plébános.

A **klokoticsi** róm. kath. felekezeti iskolánál kántortanítói állásra pályázat hirdették. Kántortanítói fizetés: 450 forint készpénz, mit előleges havi részletekben a hitközségi pénztárból huz. törvényileg előirt lakás, konyha és gyümölcsös kert; 2 hold jó szántóföld, 36 méter tűzifa, 1200 lélek utáni stóla. Pályázati föltételek: a magyar és szláv (vagy horvát, vagy szerb, vagy bolgár) nyelvnek tökéletes bírása, tanítói oklevél, orgonálási képességtől bizonyítvány, erköcsi és orvosi bizonyítvány és keresztlevél. Nős tanítók előnyben részesülnek. A kérvények f. év szeptember hó 14-ig **Antók Dániel**, iskolaszéki elnökhöz czimmezve, **Klokoticsra** u. p. **Resicza** (Krassó-Szörény) küldendők.

Erdélyi egyházmegye.

A **sopron-kövesdi** róm. kath. népiskolához egy okleveles és a kántorságban jártas altanító kerestetik. Fizetése 300 frt szabad lakás fűtéssel. Kérvények aug. 27-éig főtisztelendő **Sülley Endre** iskolaszéki elnök urhoz küldendők. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. 3-3

Győr egyházmegye.

Ó-Szőnyre. (Kemáronm.) róm. kath. magyarnyelvű segédtanító kerestetik. Fizetése: havonként 10 frt., egy szoba fűtéssel és élelmezés. A tanítás október 1-én kezdődik, de az állás előbb is elfoglalható. A kérvények főtisztelendő Nagy Antal plébános úrhoz, Ó-Szőnyre, küldendők.

H-K mlére (Mosonm.) tanító kerestetik. Kántorságban nem köteles segédkezni. Fizetése 330 frt és szoba a szükséges butorral. Határidő augusztus 29.

A **sopron-nyéki** r. kath. népiskolánál megüresedett segédtanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalma: évi 130 frt. havi részletekben fizetve, butorozott szoba fűtéssel; ágyneműn, mosáson és világításon kívül teljes ellátás. Melékjövödelmekre számíthat. Kötelessége a reá bizott osztályt önállóan kezelni s a kántori teendőkben segédkezni. A tanítási nyelv német-magyar. Pályázati határidő aug. 31. A felszerelt kérvények főtisztelendő Mörk Pál esperes-plébános úrhoz Sopron-Nyékre küldendők. Ernesz Ferencz tanító.

A **nagy-bajesi** (Györm.) róm. kath. népiskolánál egy segédtanítói állomásra augusztus hó végéig tartó pályázat hirdettek. Fizetése: 300 frt, mely összeget előleges havi részletben a községi pénztár fizeti; lakása egy butorozott szoba fűtéssel és takarítással. Kötelessége a III-IV ik osztályt és az ismétlősöket tanítani, s a kántori teendőkben segédkezni. Az állomás szept. 1-én elfoglalandó. A kelten felszerelt folyamodványok a nagy-bajesi iskolaszék elnökségéhez intézendők.

Kassai egyházmegye:

A **tapoly-bisztrai** tanítói javadalmazás: a hitközségtől 130 frt. tandíj 60 frt, 12 hold I. oszt. szántóföld $\frac{3}{4}$ hold rét haszonélvezete, 9 hl. rozs, 10 mm. burgonya, 10 szek. r. tűzifa, új lakás házikerttel. Pályázhatni szeptember 15-ig. Hanusfalú, Sáros-m. Telekessy János, m. esperes.

Nagyvárad egyházmegye.

Orosházán a róm. kath. újiskolánál pályázat hirdettek. Fizetése havi 33 frt 33 kr. és természetbeni lakás. Tanítja az I. és II. osztályt ismétlősöket, tornát, vezeti a könyvet, elkészíti az adó-főkönyvet. Szükség esetén megfelelő stóllért, kántori teendőket végez. Pályázatok az orosházi plébániai hivatalhoz küldendők. Határidő szeptember 1. Állás október 1-én foglalandó el.

Tótkomlóson rk. elemi vegyes népiskolához nőtlen tanító kerestetik. Fizetése havi 25 frt, 444 lelek után stóla. Lakása egy szoba fűtéssel. Pályázatok az orosházi plébánia hivatalhoz küldendők. Állását szeptember 1-én köteles elfoglalni.

Nyitrai egyházmegye.

Morva-Lieszkői irtványban Vág-Ujhely mellett: (Trencsén-m.) r. k. népiskola tanítói állomásra pályázat hirdettek 1895. évi aug. 22-ére. Fizetése: Pálygyai alapítványból 300 frt, feleltemény 50 frt. beiratási díj körülbelül 15 frt. $1\frac{1}{2}$ hold szántó, tisztességes lakás, 150 □ öl kerttel. Ismétlő iskolát is köteles vezetni s a választásra személyesen megjelenni. Nős tanítók előnyben részesülnek. Róth Agoston plébános s isk. elnök.

A **kovarezi** r. kath. népiskolához okleveles vagy képezdőt végzett segédtanító kerestetik. Tanítja az I.—II. osztályt és az ismétlő iskolásokat, nemkülönbén a kántori teendőkben segédkezik. Javadalmazása évi 325 frt. Szoba a legszükségesebb butorokkal, ágynemű nélkül, fűtéssel. Kérvények aug. 31-ig nyújtandók be Pittner István plébános s iskolaszéki elnökhöz. Posta: Kovarcs.

Pannonhalmi egyházkerület.

Bakonybélbe egy r. k. magyar segédtanító kerestetik. Fizetése butorozott szobán kívül polgári évre 300 forint havi részletekben, 4 m. kemény tűzifa felvágva. Kötelessége egy osztály vezetése, ismétlősök felcálta való oktatása és teheisége szerint a kántorságban segédkezés. Pályázati határidő szeptember 10. Kérvények alulirtoz küldendők Novák Ödön plébános, iskolaszéki elnök.

Ravaszd-ra (Györm.) okleveles vagy képezdévégzett róm. kath. segédtanító kerestetik. Évi fizetése 160 frt. élelmezés, fűtés, tisztogatás. Az iskolaév okt. 1-én kezdődik. Ertekezhetni alulirtozattal. Kelemen Sándor, kántortanító.

Pécsi egyházmegye.

Gyulajovancára (Tolna-m.) segédtanító kerestetik. fizetése 10 szolgálmi hónapra 200 korona, havi részletekben előre. Ellátás a ktanítónál = 300 korona, világítási díj 20 korona, két öl hasábfá, felvágás-bordatással vagy szabad fűtés = 50 korona, padlós szoba az iskolaépületben = 40 korona. Kötelme egy osztályt — ismétlősöket is — önállóan kezelni és kántorságban segédkezni. Az iskolaszék.

»Népnevelő» 29. számban megjelent ráczpettei oszt. tanítói állomásra hirdett pályázat szeptember 1-ig meghosszabbítatik; azon jsvítással, hogy a fizetés 360 frtra vétetett.

Rozsnyói egyházmegye.

Lapujtói (Nógrádm.) másodtanító kerestetik. Fizetése 8 havi tanévre havi 30 frt, melyből magát lakással és mindennel ellátni tartozik; vagy 12 óra 300 frt. Kérvények aug. 31-ig Káposztássy Imre plébánoshoz, Karanekeszibe.

Putnoki (Gömörm.) róm. kath. segédtanítói állomás betöltendő. Fizetés 300 frt, egy szoba, az ismétlőkötől 10—12 frt, a kántorságban segédkezés okvetlen szükséges. Az okleveles pályázók értekezhetnek Hizza Károly kántortanítóval.

Székesfehérvári egyházmegye.

Vajta község (Fehérm.) róm. kath. iskolájához segédtanító kerestetik. Fizetése: 300 frt, lakás, fűtés. Kötelessége: egy osztályt önállólag vezetni, az ismétlősök felét tanítani. Határidő szeptember 5. Az iskolaszék.

Rétszilashitközségbe (Fehér-megye) róm. kath. tanító kerestetik. Fizetése: polgári évre 280 frt; egy hálószoba ágygyal, ágyneművel és a legszükségesebb butorozattal (asztal, két szek) meleg konyha és kamara, padlás alaps beszereltékben 25 frt; félhold konyhakert 5 frt értékben. Összes jövedelem kitesz: 310 frtot. Kötelessége a mindennapi és ismétlő iskolaköteles gyermekeket rendszeren tanítani, harangoztatni. Kérvények 1895. szept. 25-ig. Nyers István főesperes isksz. elnök úrhoz intézendők, u. p. Sár-Szent-Miklós.

A **fejérvár-tárnoki** róm. kath. iskolánál üresedésben lévő tanítói állomásra pályázat hirdettek. Évi fizetés 300 frt azaz háromszáz forint és 4 köbméter kemény tűzifa hazaszállítással és az iskolaépületben egy szobából álló lakás. Tannyelv magyar. Pályázhat okleveles tanító vagy tanítónő. Folyamodványok folyó évi szept. 1-ig alulirtozthoz küldendők. Kelt Fehérvár-Tárnok 1895. augusztus 17. Bubicz Ferencz, plébános iskolaszéki elnök.

Vörösvár (Pestm.) községben a róm. kath. fiúiskolánál egy ujonnan szervezett rendes tanítói állásra pályázat hirdettek. Kötelessége egy osztályt tanítani, a faiskolát kezelni és a kántori teendőkben segédkezni. Tanítási nyelv a magyar, azonban kívánatos, hogy a német nyelvet is némileg értse. Egy próbaév után következik a véglegesítés. Járandóságai egy polgári évre 350 frt rendes fizetés, 50 frt pótlék és 15 frt papénc, egyelőre egy szobából álló lakás, butor nélkül. Okleveles pályázók felszerelt folyamodványukat f. évi szeptember 15-ig, mely napon a választás megejtetik, ft. ifj. Angeli Márton plébános iskolaszéki elnök úrhoz küldjék. A róm. kath. iskolaszék.

Szombathelyi egyházmegye.

Szt.-Tamásra (Vasm.) segédtanító szükségeltetik. Fizetés 300 frt, lakás, fűtéshez 1 méter öl fa felvágva. Egyik osztályt önállóan és az ismétlősöket felváltva tanítja, a kántoriakban segédkezik. Kérvények Ngos Legáth Kálmán apát plébános urhoz czimzendők. A tanév kezdete szept. 25. (u. p. molnári) Tormássy Károly tanító s iskolaszéki jegyző.

Vasvármegyei Punitz főközségben róm. kath. felekezeti elemi kántortanító állomásra f. év szept. 29-ig pályázat nyitattik. Évi járandóság szabad lakáson kívül készpénzben 137 frt 40 kr. természetben 11 hold föld jövedelem kataszt. becsl. szerint 948 frt; szántóföld megműveltetése és rét kaszálása 28 frt; 720 klgr. buza és 660 klgr. rozsertéke 10740 frt; 32□ meter puhafa 16 frt; kántori jövedelem 20 frt; összesen 378 frt 28 kr. Tannyelv német-horvát-magyar. Kellő bizonyítványokkal felszerelt folyamodványok nevezett napig Maltz Jácint plébánoshoz iskolaszéki elnökhöz Németújvárra küldendők. Az állomás azonnal elfoglalandó. Kelt Németújvár 1895. aug. 20.

Váci egyházmegye.

A tápió-szelei határhoz tartozó haleszi szőlőben államilag segélyezett r. kath. tanítói állomásra pályázat hirdettetik. Évi fizetés 400 frt és lakás. A kellően felszerelt kérvények szeptember 7-ig az iskolaszékhez küldendők.

Rákos keresztúri (Pest mellett) róm. kath. iskolához okl. segéd-tanító kerestetik. Javadalmasa egy polgári évre 200 frt, egy butorozott szoba ágynemű mosás és világításon kívül teljes ellátás a kántor tanítónál. Kötelessége az I. és II. ik osztályt önállóan vezetni, az ismétlősöket oktatni és a kántorságban segédkezni, Tannyelv magyar. A tót ajkúak előnyben részesülnek. Az állomást elnyerni chajtók okmányait aug. 31-ig az iskolaszékre címezve alulirothoz küldjék be. Az állás szeptember 5-én legkésőbb elfoglalandó. Füle János kántor-tanító.

A Nógrád kállói róm. kath. tanítói állásra — elfoglalandó szeptember 10-én — pályázat nyitattik. Jövedelme: 300 frt évnegyedenként előre fizetve — 40 frt lakbér — pusztá-magyarosi gyermekek tanításaért püspöktől kap: 50 frtot (kocsit püspök ad) Teendője III—VI. osztály és ismétlősök tanítása. Gyermekeknek f. nemesítésben való oktatása. A kántori szükség esetén helyettesíteni tartozik. Nötelen pályázók okleveleket ft. Gorilovics Alajos espereshez augusztus 31-ig Nógrád-kállóra küldjék. Vilim László kántor.

Törtelen (Pestm.) a róm. kath. néptanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalma: törzsűfűtés 300 frt, tandíjból 30—35 frt, ismétlők oktatásért 20 frt fülfelmentés 20 frt, ötödéves pöltek és szabad lakás házi kerttel. Orgonálni tudók előnyben részesülnek. Az állomás szept. 1-én elfoglalandó. Okleveles pályázók — egészséges voltukról és orvosi bizonyítvánnyal is felszerelt kérvényeiket 1895. aug. 28-ig a törteli r. kath. iskolaszék címére. Csajka Lajos plébánoshoz küldjék. 2—2

Tószegre (Pestm.) róm. kath. segéd-tanító azonnal felvétetik. Fizetése havonként 10 frt és teljes ellátás. Cservenyecz Pál, kántortanító 2—3

Irsai (Pest-m.) I—II. osztályu róm. kath. iskolához okleveles tanító kerestetik; ki kántori teendőben is járhat. Jövedelme 300 frt, butorozott lakás és kert, iskola és lakás fűtésre 4 öl fa. Kérvények augusztus végéig Odray Coelestin egyházi elnökhöz küldendők. 3—3

Baghra (Pest-m.) r. kath. magyarajkú segéd-tanító kerestetik. Javadalma: 160 frt iskolai évre, koszt és szoba fűtéssel. Kötelessége: a népiskola felsőbb osztályait és ismétlősöket tanítani, kántorságban segédkezni. Bizonyítványok alulirothoz küldendők. Bagh u. p. Aszdó, 1895. aug. 21-én. Veizkopf Vendel kántortanító.

Veszprémi egyházmegye.

A külső-vathi (Veszprémm.) r. k. iskolához a „Népnevelő” 30-ik számában hirdetett segéd-tanítói állásra a pályázati határidő szept. 5-ig meghosszabbítottatik, azon megjegyzéssel, hogy a fizetés 300 frt lesz. (p. h.) Kis-Czell mellett.

A Pápa-tészéri tanítói állás betöltendő. Fizetés: Szorgalmi évre havonként 12 frt, élelmezés, fűtés. Értekezhetni alulirothoz. Csurgay Lajos főtanító.

Nagy-Vázsonyba (Veszprémm.) egy róm. kath. segéd-tanító kerestetik. Fizetése 110 frt. élelmezés, lakás, takarítás és fűtés. Schneider Dániel kántó.

Babocsai (Somogy-megye) rk. népiskolához segéd-tanító kerestetik. Évi fizetése 300 frt, butorozott lakás, fűtés, tisztogatás. Oklevéllel ellátott folyamodványok aug. 31-ig iskolaszékhez címzendők. Kenyeres Lajos pléb.

Karádra (Somogy-m.) 120 frt évi fizetéssel, butorozott szoba fűtéssel, a kántortanítónál élelmezéssel javadalmasított segéd-tanítói állásra szeptember 1-re pályázat hirdettetik. Jelentkezés küldendő Neumayer Károly plébánoshoz. 1—2

A bándi (Veszprémm.) r. kath. kántortanítói állomásra augusztus 28-ára pályázat hirdettetik. Jövedelme lakáson kívül terményekben és készpénzben összesen 450 frt. Tannyelv magyar-német. A kérvények Nemes Dénes plébánoshoz Márkóra (posta Herend) küldendők. Személyes megjelenés kérétek.

A buzsaíki plébániához tartozó Táská róm. kath. főközségben a segéd-tanítói állásra pályázat hirdettetik. Fizetése polgári évre 300 frt o. é., egy butorozott szoba, fűtés, takarítással. Kötelessége az I—II. oszt. önálló kezelése és a kántorságban segédkezés. Felszerelt kérvények okmányokkal a táskai róm. kath. iskolaszékhez címezve hozzá küldendők. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Táská, 1895. aug. 14-én Somogy-m. u. p. Buzsák, Fábian Gergely tanító, isk. jegyző. 1—2

Somogy-Sámsonban okl. róm. kath. osztálytanító kerestetik. Fizetése egy évre 300 frt, butorozott szoba; fűtés és tisztogatás. Az állomás szept. 8-án elfoglalandó. Kérvények ft Kiss György plébános urhoz küldendők.

Háromfa-agarév (Somogy) község róm. kath. iskolájához az I—II. oszt. vezetésére, a kántorságban segédkezésre okl. tanító kerestetik. Fizetése: 300 frt egy szoba fűtéssel. Pályázhatni szept. 1-ig. Kérvények ft. Humor Gábor plébános urhoz küldendők. Márkus Károly főtanító. 1—2

A balaton-esehii (Somogy-m., Balaton mellett) róm. kath. segéd-tanítói állásra szeptember 1-ig pályázat hirdettetik. Fizetése egy polgári évre 200 frt havi részletekben, butorozott szoba fűtéssel és élelmezéssel kántortanítónál. Kötelessége a lakástól mintegy 300 méternyire fekvő csehii osztatlan és ismétlőiskola vezetése, kántori segédkezés. Okleveles tanítók az iskolaszékhez címzett kérvényeiket főtiszt. Kozma László plébános, iskolaszéki elnök urhoz Szőlős-Györöskébe küldjék.

Saárd (Somogy-megye) róm. kath. iskolájához segéd-tanító szükséges. Fizetése 300 frt, szépen butorozott szoba fűtés és szobatisztogatás. Kötelessége egy osztály vagy az ismétlők egy részének oktatása, a kántorságban segédkezés. Élelmezést havi 15 frtért alulirothnál kaphat. Pályázók urak kérvényeiket aug. 31-ig hozzám küldjék. Egrý Károly főtanító.

Az ajkarendeki (Veszprémm.) r. kath. népiskolához szeptember 1-re okleveles segéd-, illetőleg osztálytanító kerestetik. Jövedelme 300 frt, butorozott lakás fűtéssel. Tannyelv német magyar. Folyamodványok az iskolaszék elnökhöz Ajkarendekre intézendők. 3—3

Dobára (Somló mellett) szeptember elsejére kath. tanító kerestetik. Fizetése: 600 korona előleges havi 50 koronás részletekben, csinos butorozott szoba fűtéssel. Teendője kisebbeket és ismétlősöket tanítani és a kántorságban segédkezni. Kérvények mielőbb főtiszt. Somogy Lajos plébános, iskolaszéki elnök urhoz Veszprém-Nagy-Szőllős küldendők. 2—2

Köröskegy (Somogy-megye) plébániához kebeleztet kerekéi főkegyházban halálozás által megüresedett kath. kántortanítói állomás betöltésére f. é. augusztus 29-re pályázat hirdettetik. Évi jövedelem vegyes forrásokból 310 frt o. é. és szabad lakás, mely 2 padlózott szoba, konyha, kamra, istálló, pince, kert 141 □ öl, erős hidasól, kerek kút az udvaron. — részéből áll. Tannyelv magyar. Tankötelesek száma 65. Személyes megjelenés megkívántatik. Állomás azonnal elfoglalandó. Kommandinger Kálmán, plébános. 2—2

Ajánlkozás.

Tanulmány végzett kath. papnövendék, nevelő-segét vállal. Címe a kiadóhivatalban. 2—2
Egy rk. tanítójelölt s-tanítónak ajánlkozik Bővebbet levélben. Nagy Károly ktanító Csákány (Vasm.)

Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyv-kereskedés kiadásában **Budapesten**

VI. Andrásy-út 21. sz. a. megjelent

róm. kath. népoktatási tanintézetek számára jóváhagyott tankönyvek jegyzéke 1895–96. tanévre.

A nagym. püspöki kar által kinevezett bizottság jóváhagyásával a Szent-István-Társulati jegyzékbe felvéve.

a) **Magyar tankönyvek.**

I. osztály.

Vargyas Endre. Abécéskönyv, kötve	— 14
— Fali olvasóablak	2.—
Velösy Lipót. Módszeres szabadkézi rajzoktatás az elemi népiskolák számára. I. füzet	— 12
Hortobágyi—Könyves—Szabó. Példatár az elemi iskolai énektanításhoz. I. füzet	— 10

II. osztály.

Belicza József. Magyar nyelvtani kézikönyv. I. r. kötve	— 18
Vargyas Endre. Magyar nyelvtan osztatlan népiskolák számára. kötve	— 20
Vajda Pál. Szépirás-minták. Magyar és német írás.	— 20
Faluádi János. Számvetési gyakorlókönyv. I. füzet, kötve	— 15
Velösy Lipót. Módszeres szabadkézi rajzoktatás az elemi népiskolák számára. I. füzet	— 12
Hortobágyi—Könyves—Szabó. Példatár az elemi iskolai énektanításhoz. II. füzet	— 15

III. osztály.

Győrffy János. Falusi iskolások olvasó- és tankönyve. Az osztatlan népiskolák 3–6. osztálya számára. kötve	— 48
Belicza József. Magyar nyelvtani kézikönyv. II. füzet, kötve	— 24
Vargyas Endre. Magyar nyelvtan az osztatlan népiskolák számára. kötve	— 20
— Földrajz, az osztatlan népiskolák számára kötve	— 20
Kuttner Sándor—Szuppán Vilmos—Lauko Albert. Első oktatás a földrajzban. 1 térképpel, kötve	— 30
Kuttner S.—Szuppán V. Első oktatás a földrajzban, kérdésekkel és feleletekkel. 1 térképpel, kötve	— 30
Ugyanaz magyar és német nyelven is kapható, kötve	— 40
Vajda Pál. Szépirás-minták Magyar és német írás	— 20
Faluádi János. Számvetési gyakorlókönyv. II. füzet, kötve	— 18
Lange-Cherven. Atlasz, 17 lapon.	— 40
Schwiecker J. H. Magyarország földrajza, kötve	— 40
Velösy Lipót. Módszeres szabadkézi rajzoktatás az elemi népiskolák számára. II. füzet	— 25
Hortobágyi—Könyves—Szabó. Példatár az elemi iskolai énektanításhoz. III. füzet	— 18

IV. osztály.

Némethy Lajos. A római kath. egyház szertartásainak kézikönyve.	— 24
Győrffy János. Falusi iskolások olvasó- és tankönyve. Az osztatlan népiskolák számára kötve	— 48
Vargyas Endre. Magyar nyelvtan osztatlan népiskolák számára. kötve	— 20
Belicza József. Magyar nyelvtani kézikönyv. III. füzet, kötve	— 24
Erényi—Balassa Kis magyar nyelvtan, kötve	— 30
Vargyas Endre. Földrajz, osztatlan népiskolák számára, kötve	— 20
Kuttner S.—Lauko A. Kis általános földrajz a bibliai földírat vázlatával, 1 térképpel 48 kr., kötve	— 60

Schwiecker J. H. Magyarország földrajza, kötve	— 40
Vargyas Endre. Magyarok története, osztatlan népiskolák számára, kötve	— 20
Kuttner S.—Szuppán—Lauko A. Első oktatás a magyarok történetében, kötve	— 30
Kuttner S.—Szuppán V. Első oktatás a magyarok történetében, kérdésekkel és feleletekkel, kötve	— 30
Ugyanaz magyar és német nyelven is kapható, kötve	— 40
Dr. Baróti Lajos. A magyar nemzet története, festőművészek rajzaival, kötve	— 45
Vajda Pál. Szépirás-minták. Magyar és német írás.	— 20
Faluádi János. Számvetési gyakorlókönyv. III. füzet, kötve	— 20
Velösy Lipót. Módszeres rajzoktatás, az elemi népiskolák számára. III. füzet.	— 25
Hortobágyi—Könyves—Szabó. Példatár az elemi iskolai énektanításhoz. IV. füzet	— 20

V.—VI. osztály.

Némethy Lajos. A róm. kath. egyház szertartásainak kézikönyve	— 24
Győrffy János. Falusi iskolások olvasó és tankönyve, az osztatlan népiskolák számára, kötve	— 48
Belicza József. Magyar nyelvtani kézikönyv. IV. füzet, kötve	— 44
Vargyas Endre. Magyar nyelvtan, az osztatlan népiskolák számára, kötve	— 20
— Magyarok története az osztatlan népiskolák számára, kötve	— 20
Kuttner S.—Ember János. Magyarország története. Dr. Baróti Lajos. A magyar nemzet története. Festőművészek rajzaival, kötve	— 45
Kuttner S.—Szuppán—Lauko A. Kis általános földrajz, a bibliai földírat vázlatával, 1 térképpel 48 kr., kötve	— 60
Vargyas Endre. Természetráj az osztatlan népiskolák számára, kötve	— 20
Kuttner Sándor—Szuppán Vilmos—Kozsca Ti-vadar. E ső oktatás a természetrajzban, kötve	— 40
Kuttner Sándor—Szuppán Vilmos. Első oktatás a természetrajzban, kérdésekkel és feleletekkel, kötve	— 36
Sudy K. János. Természetráj, kötve	— 40
Schubert—dr. Heller Agost. Természettan és csillagászati földrajz	1.—
Miklós Gergely. Természettan és vegytan, kötve	— 44
Kuttner—Szuppán. Kis természettan, kötve	— 36
Vargyas Endre. Természettan, kötve	— 26
Seidel Pál. Polgári jogok és köteleességek, kötve	— 24
Mayer Miksa. Rövid alkotmánytan	— 16
Vajda Pál. Szépirás-minták. Magy. és ném. írás	— 20
Ahn—Erényi. Gyakorlati tanfolyam a német nyelv megtanulására	— 60
Lange—Cherven. Elemi iskolai atlasz. 17 lappal	— 40
Kakigay Károly. A természetrajzi oktatás vezér-és kézikönyve	— 60
Báthory Nándor. Természetráj, kötve	— 40
Velösy Lipót. Módszeres rajzoktatás az elemi népiskolák számára, IV. füzet	— 36
Rövid utmutatás, hozzá	— 15
Hortobágyi—Könyves—Szabó. Példatár az elemi iskolai énektanításhoz. V. füzet	— 30

(Folytatás a túloldalon.)

Német tannyelvű iskoláknak.

I.—II. osztály.

Mártonfy Márton—Gökler Antal. Magyar abc- és olvasókönyv, a német ajkú népiskolák számára, I. rész, kötve — 30

III. osztály.

Mártonfy Márton—Gökler Antal. Magyar nyelvgyakorló és olvasó, a német ajkú népiskolák számára, II. rész, kötve — 30

Zeller J. Magyar beszédgyakorlatok a német tannyelvű népiskolák számára, átdolgozta *Spitzer Lipót*, kötve — 30

Vajda Pál. Szépirás-minták. Magyar-német írás. *Hetszl S.* Elementar-Sprachbüchlein, kötve — 30

Kuttner—Szuppán. Erster Unterricht in der Erdbeschreibung, 1 térképpel, kötve — 30

Kuttner—Szuppán. Erster Unterricht in der Erdbeschreibung, in Fragen und Antworten, 1 térképpel, kötve — 30

Ugyanaz magyar és német nyelven, 1 térképpel, kötve — 40

Lange—Cherven. Kis atlasz — 40

IV. osztály.

Mártonfy Márton—Gökler Antal. Magyar nyelvgyakorló és olvasó a német ajkú népiskolák számára, III. rész, kötve — 45

Mártonfy—Pechány. Geografie, I. rész, kötve — 24

Kuttner S. Kleine Schulgeographie, 1 térképpel, 48 kr., kötve — 60

Kuttner—Szuppán. Erster Unterricht in der Ungarischen Geschichte, kötve — 30

Kuttner—Szuppán. Erster Unterricht in der Ungarischen Geschichte in Fragen u. Antworten, kötve — 28

Ugyanaz magyar és német nyelven, kötve — 40

Felsőy Lipót. Madszeres rajzoktatás, az elemi népiskolák számára, III. füzet — 25

Hortobágyi—Könyves—Szabó. Példatár az elemi iskolai enektanításhoz, IV. füzet — 20

Schwieker J. H. Geographie von Ungarn, kötve — 40

Tiszteletpéldányokkal a jövő tanévben rendes tankönyvül való alkalmazás céljából, kívánatra szívesen szolgál a kiadóhivatal.

Katholikus polgári és felsőbb leányiskolai tankönyvek tára.

EMBER KÁROLY

kir. kath. tanító-nő-képző intézeti tanár.

Szerkesztik:

HORTOBÁGYI ANTAL

székes-fővárosi tanár.

Magyar olvasókönyv I., a polg. és felsőbb leányiskolák I. oszt. számára, füzve 70 kr., kötve 90 kr. A Szent-István-Társulat által 18 1895. sz. a jóváhagyva.

Magyar olvasókönyv II., a polgári és felsőbb leányiskolák II. osztálya számára.

Magyar olvasókönyv és stílusztika III., a polgári és felsőbb leányiskolák III. osztálya számára.

Irodalomtörténet és olvasókönyv, a polgári és felsőbb leányiskolák számára.

Magyarok történelme, a polgári és felsőbb leányiskolák számára.

Valamennyi fölterjesztve a Szent-István-Társulathoz jóváhagyás céljából.

— A vállalatot folytatjuk. —

Tiszteletpéldányokkal a jövő tanévben rendes tankönyvül való alkalmazás céljából, kívánatra szívesen szolgál a kiadóhivatal.

LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai) Budapest

cs. és kir. udvari könyvkereskedése.

Terjedelmes könyvjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

Budapest, 1895. Nyomatott Buschmann F.-nél. (Harisch-bazár.)

Lange—Cherven. Kis atlasz, 17 lapon — 40

Vajda Pál. Szépirás-minták. Magyar-német írás — 20

V.—VI. osztály.

Langraf M. Deutsche Sprachlehre, I. rész, kötve — 36

Ugyanaz II. rész, kötve — 36

Mártonfy—Pechány. Geographie, II. rész, kötve — 36

Kuttner S. Kleine Schulgeographie, 1 térképpel, 48 kr., kötve — 60

Kuttner—Szuppán. Erster Unterricht in der Ungarischen Geschichte — 30

Kuttner—Szuppán. Erster Unterricht in der Ungarischen Geschichte, in Fragen und Antworten, kötve — 28

Ugyanaz magyar és német nyelven, kötve — 40

Kuttner—Szuppán. Erster Unterricht in der Naturgeschichte, kötve — 40

Kuttner—Szuppán. Erster Unterricht in der Naturgeschichte, in Fragen und Antworten, kötve — 36

— Német nyelvtan, gyakorlati feladatokkal, kötve — 30

Kuttner S. Illustrierte Naturgeschichte — 88

Kuttner—Szuppán. Kleine Naturlehre, kötve — 30

Mayer M. Kurze Verfassungslehre — 20

Lange—Cherven. Kis atlasz, 17 lapon — 40

Vajda Pál. Szépirás minták. Magyar és német írás — 20

Kakujay K. Leitfaden in den Naturgeschichtlichen Unter richt — 60

Schwieker J. H. Geographie von Ungarn, kötve — 40

— Allgemeine Geographie 1.20

Tót tankönyvek.

Kuttner—Szuppán—Bogyanszky. Kratky dejepis uhorska, kötve — 30

Kuttner S. Dejepis, kérdésekkel és feleletekkel, kötve — 30

Kuttner—Szuppán—Bogyanszky. Navodku Zempisu, 1 térképpel, kötve — 30

Kuttner S. Zempis, kérdésekkel és feleletekkel, kötve — 30

Vargyas—Groó. Dejepis, kötve — 20

— Zempis, kötve — 20

— Prirodopis, kötve — 20